

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ
БЕОГРАД

Наше прве речи

После пуних осам година почињемо опет са издавањем нашег филателистичког часописа.

Други светски империјалистички рат и фашистичка окупација, уништавајући све наше народне културне и друштвене тековине и установе, нису поштедели на подручју Србије ни филателију. Са даном уласка немачке војске у наше крајеве престале су да раде српске филателистичке организације, а ућутала је и филателистичка штампа. За време окупације штампани су само листови и часописи помагача окупатора, а у тој издајничкој работи српски филателистички кругови нису хтели и нису ни покушавали да сарађују.

У тешким и по филателију врло штетним приликама, у којима је место филателије цветала спекулација, прави филателисти склопили су своје албуме са вером да ће убрзо доћи дан, када ће окупатор бити протеран и када ће поробљеној Србији и осталим нашим народима опет синутти слобода.

То се уверење учвршћивало и јачало сваким даном, нарочито од тренутка, када су се наши народи, предвођени херојском комунистичком партијом Југославије под мудрим руководством вољеног друга Тита дигли на устанак. — Многи из редова филателиста узели су учешћа у народно-ослободилачкој борби и истакли се као активисти на великом делу наше народне револуције.

Са ослобођењем почела је обнова тешко опустошене земље. Било је толико пречих и важнијих задатака да се на филателију у самом почетку није ни могло мислити. Али, постепеним сређивањем и нормализовањем прилика постепено је расла жеља и потреба за поновним оживљавањем филателије као културног спорта са снажним просветно-пропагандним значајем.

После првих покрајинских провизорија Министарство пошта издало је у току прве две године низ добрих и укусних серија, које су чиниле основ новим збиркама и као документи о историским и културним збивањима у нашој новој со-

цијалистичкој средини, те нове смишљено издаване и садржајне емисије дале су љубитељима и познаваоцима поштанске марке директан повод за обнављање организоване филателије.

Тако је 22. августа 1948. основан Савез филателиста Србије, који се, ево већ после годину дана свога рада појављује пред вама са првим бројем „ФИЛАТЕЛИСТЕ“, који су сви филателисти Н. Р. Србије жељно очекивали.

Али, под новим условима, у социјалистичкој земљи, у којој је народна револуција заменила старе капиталистичке форме рада и живота новим, где се интерес појединаца увек и свуда подређује интересу заједнице, очекују и нашу филатељу нови задаци.

Савез филателиста Србије као издавач „ФИЛАТЕЛИСТЕ“ свестан је свога задатка и он ће се трудити да тај задатак савесно испуни на општу корист. Нарочито данас, када нашу земљу клеветају са Запада и са Истока, када се бестидно прелази преко огромних жртава наших народа, када се негира наш допринос за јачање социјалистичког табора у свету и када се лажно приказују наша стварност и наши напори за изградњу социјализма код нас, ми смо дужни да у свакој нашој активности на свим секторима нашег рада, па према томе и на подручју филателије, допринесемо победи истине, која је увек побеђивала и која ће и овога пута надјачати мрачњаштво немоћних сплетки.

Ми, филателисти, доказиваћемо кроз поштанску марку и кроз штампу нашу стварност. Слика „Партизанке“ са заставом и пушком у руци напајаће нашу омладину херојством бораца из народно-ослободилачког рата; „Омладинска пруга“ остаће неизбрисив документ прегалаштва наше омладине за изградњу социјализма, пример и подстрек будућим нараштајима; „Република Македонија“ манифестоваће речито постојање нове републике, постојање једног до недавна истребљењу намењеног народа, народа који данас слободно живи и који се уз сарадњу осталих народа Југославије слободно развија

и радује својој будућности у братској заједници са осталим народима Федеративне Народне Републике Југославије; и т. д. и т. д.

Наш орган „Филателиста“ даваће правац правилном скупљању поштанских марака, правац здравој филателији; бориће се против заоставштине прошлости — против спекулације и свих нездравих појава у филателији; упућиваће омладину у овај веома поучан и културан спорт и тежиће да је омасови и направи приступачном што ширим круговима. Наш орган ће, дакле, на подручју своје делатности

уложити све напоре да допринесе у што већој мери културном уздизању чланова, подизању општег нивоа знања и ширењу напредне политичке мисли.

Само тако ће организована филателија и преко свог часописа оправдати своје постојање и према својим могућностима допринети остварењу тежњи наших народа, који ће као и до сада, тако и у будуће заједничким напорима свих трудбеника наше земље савладати све тешкоће и повести Федеративну Народну Републику Југославију — нову Титову Југославију у лепшу и бољу будућност.

Бор. Ст. Мрђа

Употребљена или неупотребљена поштанска марка

Поштанска марка, да би се сматрала објектом филателистичког интересовања, мора испуњавати извесне услове, од којих међу најважније спада решење о њеном издавању. Наиме, поштанска марка мора бити издана искључиво од стране органа државне власти, који једино има право за доношење решења о издавању марака, дакле, да издаје марке. Тај државни орган је свугде, скоро без изузетка, министарство пошта, односно министарства у чију надлежност спадају поште. И у оним изузецима где нека друга установа званично издаје марке, опет је то право уступљено од стране надлежног државног органа и подлеже његовој контроли. Али, сем тог, скоро главног услова, мора марка да испуњава још и разне друге услове колекционарског карактера, н. пр. да је читава и неоштећена, да има оригиналну гуму на полећини, ако је неупотребљена, а поштански жиг на лицу, ако је употребљена и сл. Ненадлежно издање марке, фалсификати, оштећене и упропашћене марке, разне налепнице и марке добротворних друштава и други сличан материјал, све су то објекти ван филателистичког интересовања и нема им места у филателистичким збиркама.

Сама поштанска марка, која испуњава све услове да уђе у област филателије, у филателији се увек и редовно појављује у два вида: као употребљена и као неупотребљена поштанска марка. Ова је појава, што је и разумљиво, изазвала код филателиста питање, да ли је поштанска марка у оба своја вида равноправан филателистички објект или није, према диференцијацији која настаје услед специјалних одлика једног и другог вида. У том смислу наилазимо и на размимоилажења и код филателиста, од којих једни скупљају само употребљене марке, други

само неупотребљене, а већина опет мешовито, и употребљене и неупотребљене.

Поштанске се марке издају за потребе поштанске службе, а то значи да је се по доношењу решења о њиховом издавању и по обављеном штампању, изложити јавној употреби преко поштанских шалтера. Потрошачи ће их ту куповати и лепити на своја писма, а пошта ће их затим поништавати жигом, да се не би могле и други пут употребити, јер је одређеном вредношћу плаћена поштанска такса само за једну услугу. После поништавања писма се одашиљу и предају онима, којима су намењена, а са њима путују и поштанске марке. После потпуно обављене функције и потпуног задовољења сврхе због које су издате, оне ће бити или бачене и уништене, или ће пасти у руке филателиста, који ће их скидати са писма и стављати у своје збирке. То је животни пут једне поштанске марке.

Употребљена и неупотребљена поштанска марка има свака за себе своје посебне битне одлике, сем оних заједничких, које и једну и другу чине марком. Употребљена марка прошла је све оне фазе условљене самом сврхом, која је изазвала њено издавање, док је неупотребљена марка стала на пола пута и тако, не завршивши га, ушла у филателистичку збирку.

Битне одлике употребљене марке, по којима се разликују од неупотребљене, јесу: да на лицу носи поштански жиг као знаку да је званично употребљена, а затим да нема гуму на полећини. Напротив, неупотребљена марка мора имати гуму на полећини и мора бити чиста, без поштанског жига, јер, сем што је продана на филателистичком шалтеру и донела пошти одређени приход, никакву другу

поштанску сврху није испунила. Свака од њих мора имати те своје посебне одлике, јер без њих или немају или им се умањује њихова филателистичка вредност. Дакле, оба вида поштанске марке, у којима се она појављује у филателији, битно се међу собом разликују и по својим посебним одликама и по задовољењу сврхе због које су издате и коначно, по филателистичкој и трговачкој вредности и цени. Ово разликовање оправдава и постављено питање, да ли су та оба вида поштанске марке иста и равноправна или се разликују и у свом филателистичком значају, посматрана само са филателистичког гледишта, а не и са трговачког.

У првим данима филателистичког колекционарства и филателије као спорта у опште, први филателисти су, гледајући на писмима разне марке, скидали те марке са писама, састављали од њих колекције и тако стварали прве филателистичке збирке. Идеја о скупљању поштанских марака рођена је на коверти са поништеном поштанском марком и филателистичко првенче је само поништена марка.

Филателија има историју свог развијања и она је данас једно врло опширно и обимно колекционарско подручје. У току свог развоја прешло се постепено и неосетно и на скупљање неупотребљених марака, јер се високе вредности нису могле наћи на писмима, теже се до њих долазило, а лако су се могле на пошти купити. Сем тога, и естетски разлози утицали су на то, јер чисте и нове марке лепше су изгледале послане у албуме. Касније, када је у већој мери дошао до изражаја спекулативно-трговачки моменат, исти тај моменат играо је видну улогу у том смислу, па је коначно дана већа предност неупотребљеној марки и она је постављена изнад употребљене. Ово не због неких виших филателистичких потреба већ из простог и неспортског разлога, што су неупотребљене марке у већини случајева скупља од употребљених.

Редовно издање марака пушта се у течај до свог утрошка. Дуг временски период трошења и већа потражња чине да употребљених примерака има увек несразмерно више од неупотребљених и, разуме се, да је после код исте потражње скупље оно чега има мање од онога чега има у изобиљу. Зато спекулативна филателија — једна сасвим нездрава појава у филателији — занемарује употребљене марке, јер такве марке, сем колекционарског задовољства, не пружају никакве нарочите материјалне добити. А данас, када је поштанска марка изједначена са валутом, па често сигурнија и постојанија вредност од новца, данас за филателисте спекуланте објект њиховог интересовања је искључиво она поштанска марка, која ће им, у даном моменту

донети већу зараду. Не треба нарочито наглашавати, да има и идеалних филателиста, који из естетских, или сличних племенитијих и спортскијих разлога скупљају само неупотребљене марке.

Употребљена поштанска марка налази се увек у великим количинама, због чега је и знатно јефтинија од истих неупотребљених марака. Обзиром на цену и могућности добрих зарада за спекулативну филателију такве марке нису интересантне, али су зато, с друге стране, приступачне и најсиромашнијем филателисти. А филателија постоји због филателиста, а не због трговаца.

Из свега напред изложеног, а са гледишта праве идеалне филателије, употребљена поштанска марка је више филателистички објект од неупотребљене, код које преовлађује карактер спекулативно-трговачког артикла. Ова констатација још увек не искључује неупотребљену марку из филателије, али је ставља на њено право место и даје јој њену праву, другостепену филателистичку важност.

НАШИМ ПОДРУЖНИЦАМА И ЧЛАНОВИМА

Савез филателиста Србије шаље први број „Филателисте“ свима својим члановима. Они чланови, који у својим местима имају подружнице, добијаће лист преко своје подружнице, а они који су директни чланови Савеза, — јер у својим местима немају подружнице, — добиваће га на своју адресу.

Управа Савеза се нада да ће сви чланови бити редовни читаоци нашег савезног органа и тиме помоћи настојања Савеза да лист одржи и да га квалитативно подигне на достојну висину, а све у интересу самих филателиста и филателије у опште.

Подружнице треба одмах да пошаљу спискове својих чланова — који желе да примају стално лист, а претекле бројеве да врате.

Они чланови који желе примати лист треба одмах да пошаљу одговарајућу вредност листа, у коју сврху прилажемо чековну уплатницу, а они који не желе примати га, да га одмах врате, како им се не би послао и следећи број.

Цена сваког појединог броја биће означена на листу.

Ал. Ј. Петровић:

Српске војне поште и жигови

У свима ратовима, које је водила српска војска у последњој четврти прошлог и првој четврти овога столећа, биле су организоване војне поште, које су скоро увек имале своје нарочите жигове. Те су поште служиле не само војним организацијама него и цивилним властима и становништву; ради тога се жигови тих војних пошта могу наћи како на званичним, тако и на приватним писмима, картама и на другим поштанским документима, као и на војничким ратним дописницама.

О српским војним поштама и жиговима писао је скоро једини пок. Евжен Дероко у својим делима: »Geschichte der Postwertzeichen von Serbien«, од 1914 год., издање PHILIPP KOSACK — BERLIN (прештампано и допуњено из »Berliner Briefmarken-Zeitung« од 1911 год. и из »Ganzsachen-Sammler« од 1912 и 1913 г.); — »Die Poststempel von Serbien 1840 bis 1921« од 1936 год., издање листа »Die Postmarke« у Бечу (прештампано из »Postmarke« за 1932—1935 год.); затим у допунама овом другом делу у листу »Sammlerwoche« бр. 22/23 за 1938 год. Сем тога писао је он о овоме и ситније чланчиће по разним другим стручним и дневним листовима и др. издањима.

У овом чланку, ослањајући се на оно што је написао пок. Дероко на немачком језику, спремио сам за наше заинтересоване читаоце и употпунио новим материјалом, који сам налазио у збиркама наших старијих филателиста (Јеремије Станојевића, Сенише Остојића, В. Јелавића и пок. Панте Кузмановића).

I. — СРПСКО-ТУРСКИ РАТОВИ 1876 и 1877/8 ГОДИНЕ

Прве српске војне — ратне поште биле су заведене по закону од 24 IX 1876, за време првог српско-турског рата. За време тога рата (објављен 18 VI 1876; закључен мир 16 II 1877) биле су устројене поште при Врховној Команди, при командама војних корова и при неким другим војним јединицама.

Тада су биле прописане и прве српске војничке поштанске карте за преписку војних обвезника на ратним дужностима, који су били ослобођени плаћања поштарине.

Пре израде тих војничких поштанских карата биле су за прво задовољене војничке потребе израђиване провизорне војничке карте од прва два издања ре-

довних поштанских САОБРАЋАЈНИХ КАРАТА (из 1873 и 1876 год.) на жућкастом и црвенкастом картону, претискањем једним ручним жигом с натписом ВОЈЕНА ПОШТА у гротеск-словима у једном правоугаоном оквиру величине $36\frac{1}{2} \times 11$ м. м. (сл. 1). Ти се жигови на-

Сл. 1.

лазе отискивани у разним положајима: исправно (хоризонтално), изврнуто, косо; сем на картама налазе се и на писмима, па и преко марака.

Тек за време другог српско-турског рата 1877/8 год. (објављеног 1 XII 1877) било је пуштено у употребу дефинитивно издање војничких карата без ознаке вредности, које су бесплатно раздаване војним обвезницима и поштом преношене. Као такве ове ВОЈНЕ САОБРАЋАЈНЕ КАРТЕ не спадају у поштанске вредности које улазе у филателистичке збирке; њима дају филателистичку вредност само жигови пошта, преко којих су пролазиле.

За време ових српско-турских ратова постојале су ове војне поште, код којих су употребљавани нарочити жигови:

1) Код Врховне Команде: једнокружан жиг пречника 25 мм., с натписима у кругу ВОЈНА ПОШТА (у антиква-словима) / ВРХ. КОМАНДЕ (у гротеск-словима), са датумом у виду разломка без ознаке године у средини жига (сл. 2).

Сл. 2.

2) Код Моравског кора (корпуса): једнокружан, пречника 24 мм., с натписима у кругу ВОЈНА ПОШТА / МОРАВ. КОРА у гротеск-словима, са датумом као код 1) (сл. 3).

3) Код Шумадиског кора: исти као под 2), само с натписом ВОЈНА ПОШТА / ШУМАДИЈС. КОРА.

4) Код Тимочког кора: а) исти као под 2), само с натписом ВОЈНА ПОШТА / ТИМОЧ. КОРА; — б) овалан прстенаст, величине $39 \times 19\frac{1}{2}$ мм., с натписима у прстену ВОЈЕНА ПОШТА (у антиква словима) / ТИМОЧКОГ КОРА (у гротеск-словима), без датума (сл. 4). Овај жиг, изгледа, био је службени жиг те војне поште, па је био понекад употребљаван и за жигосање писама.

Сл. 3.

5) Код разних војних јединица; једнокружни с пречником од 23 мм., с натписима у кругу ВОЈЕНА ПОШТА у гротеск-словима, а у дну с бројевима 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 или 8, са датумом у виду разломка, без године у средини жига (сл. 5).

Сл. 4.

6) Код Дринског кора (?): исти као под 5), само без бројке у дну жига.

Сл. 5.

Сл. 6.

7) Код војне поште у Прокупљу: исти као под 5), само место бројке име места ПРОКУПЉЕ (сл. 6).

II. — СРПСКО-БУГАРСКИ РАТ 1885 Г.

За овај рат биле су у течају нарочите ВОЈНИЧКЕ ДОПИСНЕ КАРТЕ.

Нарочити жигови војних пошта из овог рата нису познати: вероватно да нису ни постојали.

III. — БАЛКАНСКИ РАТ 1912/13. ГОД.

За време овог рата била је организована војна поштанска служба како при војним командама, тако и у већим местима ослобођене територије.

И у овом рату биле су употребљаване нарочите ВОЈНИЧКЕ ДОПИСНЕ КАРТЕ.

Рат је отпочео 5. X. 1912.

А) — Код војних команди постојале су поште и жигови:

Сл. 7.

1) Код Врховне команде, једнокружан с пречником од $29\frac{1}{2}$ мм., с натписима у кругу ВОЈНА ПОШТА / ВРХОВНА КОМАНДА у гротеск-словима, са датумом са троцифреном ознаком године у једном реду, са сегментним пољима изнад и испод датума: а) празним (сл. 7), б) шрафираним (сл. 8).

Сл. 8.

2) Код I. армије: исти као под 1.б) (са шрафираним сегментним пољима изнад и испод датума), само у доњем делу жига са натписом I АРМИЈА (сл. 9). Била су 2 међу собом мало различита жига.

3) Код II. армије: исти као 2), само с натписом II Армија.

Сл. 9.

4) **Код III армије:** исти као 2), само са натписом III армија.

Б) — **У већим местима ослобођене територије** осниване су српске војне поште, које су служиле како за војне јединице и обвезнике, тако и за цивилно становништво. Ове поште имале су нарочите жигове, који су били једнокружни, са пречником $27\frac{1}{2}$ мм., с натписима у гротеск-словима; у кругу име места горе ћирилицом, доле латиницом (нашом, француском, па и немачком); у средини у једном реду датум са двоцифреном ознаком године и са ознаком времена пријема; изнад датума стоји ВОЈНА испод ПОШТА у хоризонталним редовима (сл. 11).

Свака од ових пошта добила је у току 1913. године и жиг за поштанске упутнице, швајцарског типа, са кругом пречника $27\frac{1}{2}$ мм., с натписима у ћирилици: горе ПОШТ. УПУТНИЦА, доле има места; у средини у правоугаоном оквирићу датум са двоцифреном ознаком године и са ознаком времена пријема; сегментна поља изнад и испод датумског оквирића шрафирана вертикалним цртама (сл. 14).

а) **Поште на територији која је припала Србији:**

Жигови ових пошта били су у употреби од њихова отварања (при крају 1912. г. или у почетку 1913.) до евакуације Србије (у јесен 1915. г.). Неки од тих жигова били су сачувани и употребљавани и после ослобођења 1918. године, а Битољ од 1917. године.

1) **Битољ.** Са 2 жига: а) са ознаком месеца његовим скраћеним именом (сл. 10), — б) са ознаком месеца арапским бројкама (сл. 11). У употреби и после ослобођења од 1917. г. С именом места БИТОЉ / BITOLJ.

Сл. 10.

2) **Велес** (сл. 11) с натписима имена места ВЕЛЕС / WELES. Био у употреби и после ослобођења, од 1918. г.

3) **Вучитрн** (сл. 11) с натписима ВУЧИТРН / VOUTCHITRN.

4) **Гиљане** (сл. 11) са натписима ГИЉАНЕ / GUILYANE.

5) **Гостивар** (сл. 11) са натписима ГОСТИВАР / GOSTIVAR и још са правоугаоним оквирићем око датума (сл. 12). Постојала су два различита типа овог жига.

6) **Дебар** (сл. 11) са натписима ДЕБАР / DEBAR.

7) **Ђевђелија** (сл. 11) с натписима ЂЕВЂЕЛИЈА / DJEVDJELIJA.

8) **Кавадар** (сл. 11) с натписима КАВАДАР / KAVADAR.

9) **Качаник** (сл. 11) с натписима КАЧАНИК / KATCHANIK.

Сл. 11.

10) **Кичево** (сл. 11) с натписима КИЧЕВО / KITCHENO. У употреби и после

11) **Косовска Митровица** (сл. 11) с натписима МИТРОВИЦА / MITROVITZA.

12) **Кочане** (сл. 11) са натписима КОЧАНЕ / KOTCHANE. У употреби и после ослобођења, од 1918. г.

13) **Кратово** (сл. 11) с натписима КРАТОВО / KRATOVO.

Сл. 12.

14) **Куманово** (сл. 11) с натписима КУМАНОВО / KOUMANOVO, као и са натписима ВОЈНА / ПОШТА у два типа: а) са крупнијим словима имена места, а са ситнијим ВОЈНА / ПОШТА; б) обратно. У употреби и после ослобођења — од 1919. г.

15) **Нова Варош** (сл. 11) с натписима НОВА ВАРОШ / NOVA VAROSH.

16) **Охрид** (сл. 11) с натписима ОХРИД / OCHRID. У употреби и после ослобођења, од 1918. г.

17) **Прибој** (сл. 11) с натписима ПРИБОЈ / PRIBOY. У употреби и после ослобођења, од 1918. г.

18) **Призрен** (сл. 11) с натписима ПРИЗРЕН / PRISREN. Постоје 2 типа овог жига.

19) **Пријеполје** (сл. 11) с натписима ПРИЈЕПОЉЕ / PRIJEPOLJE.

20) **Прилеп** (сл. 13). Једнокружан (швајцарског типа), с пречником од $27\frac{1}{2}$ мм.,

с натписима у кругу ПРИЛИП / PRILIP у гротеск-словима, са црном основом сегмената и са натписима у њима ВОЈНА / ПОШТА у белим словима, са датумом са двоцифреном ознаком године и са ознаком времена пријема у једном реду у правоугаоном оквирићу (сл. 13). У употреби и после ослобођења, од 1918. г.

Сл. 13.

21) Радовиште (сл. 11) са натписима РАДОВИШТЕ / RADOVIŠTE.

22) Сјеница (сл. 11) са натписима СЈЕНИЦА / SYENITZA.

23) Скопље (сл. 11) с натписима СКОПЉЕ / SKOPLJE; два различита жига са малим разликама у словима: а) са ознаком времена пријема; б) без те ознаке.

24) Тетово (сл. 11) с натписима ТЕТОВО / TETOVO (са погрешком Б место V).

25) Урошевац (сл. 11) с натписима ФЕРИЗОВИЋ / FERISOVITCH.

26) Штип (сл. 11) с натписима ШТИП / ŠTIP.

б) Поште на територији која је припала Црној Гори:

Ове поште имале су исте жигове као и оне на територији Србије.

С. Остојић

МАРГИНАЛИЈЕ ЗА ПРВИ БРОЈ

После пуних осам година поново филателистички часопис у Србији! Све од 1941 године, па до данас није било прилике да се, у ужој Србији, чује филателистичка реч преко стручног листа. Последњи број „Филателисте“, гласника бив. Југословенског филателистичког Савеза, изашао је у очи самога рата, тако да га многи претплатници нису били добили. Бити осам година без свога листа, филателистичке штампе, тог моћног покретача у свима областима људског деловања, била је осетна празнина за наше сакупљаче.

Али, ево први број нашег листа одштампан је! Давнашње жеље и прижељкивања сада су остварена: добили смо гласник и, донекле се, и ако у великом закашњењу, изравнали са онима, који га имају већ деценијама.

1) Баковица (сл. 11) с натписима БАКОВИЦА / DJAKOVITZA. У употреби од 2. IX. до 14. XI. 1913.

2) Плевље (сл. 11) с натписима ПЛЕВЉЕ / PLEVLJE. У употреби од 2. IX. до 14. XI. 1913.

3) Исток. Према службеној објави у „Српским Новинама“ требало је да постоји од 3. IX. до 14. XI. 1913. Од ове поште познат је само упутнички жиг типа као на сл. 14.

в) Поште на територији која је припала Албанији:

Отворене у почетку 1913 године, а затворене при повлачењу српске војске на новоодређену границу између Србије и Албаније — 22. IV. 1913.

Сл. 14.

1) Драч (сл. 11) с натписима ДРАЧ / DRATCH.

2) Елбасан (сл. 11) с натписима ЕЛБАСАН / ELBASAN.

3) Љеш (сл. 11) с натписима ЉЕШ / LYESCH.

(наставиће се)

„Филателисте“

6 априла 1941 године. Рат, пустош. Београд, као бакља, гори и пламса на све стране. Свуда јауци, а смрт немилосрдно коси и уништава... Већ првих тренутака дивљачког напада на наш јуначки и мученички град и филателија трпи губитке. Међу сакупљачима има жртава, а многе збирке, дотле брижљиво и са толико љубави чуване, плен су страховитог пожара, који све претвара у прах и пепео...

Онда је дошла пљачка, тај скоро увек веран пратилац свих катастрофа и несрећа, која је разнела и упропастила оно што је преостало. Већ првог дана рата многи напредни сакупљачи, изгубивши збирке, постали су понова почетници. Опет је требало почињати изнова, испочетка састављати збирку, која је сакупљана годинама и годинама, а изгубљена готово за тренутак.

Дошао је окупатор, модеран пљачкаш и експлоататор. Настаје мрачно доба филателије. Не одобрава се рад клубовима, још мање Савезу. Као пауци, преко којих је односио оно што је било најбоље и најскупоценије, ничу трговине за трговином... Оно што није уништио пожар, што је остало од прве пљачке, развукао је окупатор.

Многи филателисти, у беди и у крајњој нужди, одвајали су се од својих марака и, често будзашто, продавали их и тако везивали крај с крајем. многе породице добрих и исправних сакупљача, који су чамии по логорима и у заробљеништву, не знајући праву вредност марака, биле су без милости опљачкане од несавесних и грамзивих шпекуланата. Једном речи, ослобођење је велики број сакупљача дочекао готово без марака или са бедним остацима некада чувених и познатих збирки.

Од 1941 године, па наовамо дуга би била листа оних, којих више нема међу нама. Да, по сећању, набројимо само нека позната имена оних, који су оставили дубоку празнину у нашем спорту: Дероко, Грој, М. Кр. Ђорђевић, Боровић, Мор, Веса Живковић, Прендић, Веселић, Лучић, Пуља Барић и толики други, који

су чинили част нашој филателији и чији би радови, свакако, били штампани и у овом првом броју нашег листа...

После ослобођења требало је почети изнова. Сећам се добро оног спарног дана прошле године, некако у ово доба*), када смо основали Савез филателиста Србије. Било нас је мало присутних; а данас, после годину дана, Савез броји око две хиљаде чланова. Већ после годину дана ево и нашег листа! Општи је утисак: филателија добија, уистину, масовни карактер. Свуда се испољава жеља и тежња да се што пре накнади оно што је у њој изгубљено пре и за време рата. Никада у Србији није било више организованих и правих филателиста; никада се више није водило рачуна о подмлатку и његовом стручном и васпитном уздизању. Данас само омладинска секција београдске подружнице има више чланова него ли сва три бивша клуба у Београду до рата! То је један од највећих успеха Савеза у протеклој години. Истовремено и нада да ће филателија, доиста, кренути правим путем, путем напретка и вишег стручног уздизања њених правих поборника, који ће да буду далеко од шпекулације и назадњаштва.

*) 22 августа 1948 — Ур.

НОВИ ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

РУМА

За време II. савезног ваздухопловног слета у Руми, од 3. до 14. VII. 1949., на поштанској експозитури на аеродрому

Сл. 15.

СКОПЈЕ

На дан прославе петогодишњице постојања Н. Р. Македоније, 2. VIII. 1949., употребљаван је пригодни гумени жиг у црвеној боји: двокружан, пречника 29½ мм., с натписима у кругу у ћирици

Сл. 16.

пилотске школе употребљаван је пригодни жиг у црној боји: једнокружан, пречника 30 мм., с натписима у кругу у латиници у гротеск-словима SAVEZNI VAZDUPLOVNI SLET / RUMA, са променљивим датумом, са двоцифреном ознаком године и ознаком времена пријема у једном реду. (Сл. 15).

„Федеративна Народна Република Југославија / Народна Република Македонија“, са грбом Н. Р. Македоније у средини жига; изнад њега у луку „2 — VIII.“, испод њега у правом реду „1944—1949“ (године постанка и прославе петогодишњице републике) и у луку „Скопје“. (Сл. 16).

Андре Мирабо Превео Др. А. Ч.

КОЛЕКЦИОНАР

Господин Кимодан имао је једну једину безазлену жељу, да му се жена интересује за његову збирку. У осталом, сви ожењени људи волели би да њихове жене деле са њима њихове мале слабости. Ово важи како за поезију, тако и за трговину, уметност, игру, политику и т. д. Сваки би човек желео да има некога, коме би могао казати: „Слушај, имам нешто интересантно да ти јавим!"; нашта би му други одговорили: „Де, де, кажи брзо, то ме јако занима”.

Дакле, господин Кимодан је имао страст да скупља марке, једну пасију, која је, на жалост, врло рђаво деловала на нерве госпође Кимодан. Добро би било, кад би она била бар равнодушна! Али не, та жена је заузимала баш непријатељско становиште. Иако није ишла тако далеко, да дограби албум с маркама и да га баци на таван, ипак се злурадо смејала, кад би њеног мужа, на пример, обмануло очекивање да добије неку ретку марку или пак, ако у тренутку, кад њен муж поређа своје благо, нека неочекивана промаја од отвореног прозора, на запрепашћење сиротог човека, растури марке на све стране по соби.

Једног дана, мужу за инат, она је сакрила његове фалцове за лепљење марака. Господин Кимодан тек што је претходне недеље био купио пет пакета тих фалцова, а она, иако их није бацила на сметлиште, сакрила их је, само да наједи скупљача, који је разбијао главу претурајући по свим могућим фијокама. Господин Кимодан је стрпљив човек, али је доиста много патио због тога, што му жена не дели са њиме интересовање за марке и већ се скоро одрекао сваке наде, да ће му ипак једног дана поћи за руком да је придобије за своју страст.

Како би то било изванредно, кад би заједно могли сести код једне светиљке, глава до главе, и уређивати марке, па и открити при томе какав редак примерак! Како би онда блистала од истог узбуђења четири ока! Па би могли имати одвојене албуме, па чак мењати међу собом дупликате!.... Или, празничним данима, кад се праве мали поклони; — неки леп комад Рта Добре Наде или, можда, неки скупопени Маурицијус! У сваком случају то би било много занимљивије него кад се дају крпе или накити!... Лепа су то маштања, али авај, још неостварљива.

Овај добричина још увек се помало нада и, претурајући по својим фијокама, шапуће: „па ипак ће ми она једног дана помоћи при уређењу моје збирке!”.

И само кад би се ствар тицала нечег другог, а не поштанских марака! Доиста,

госпођа Кимодан, пре него што је ступила у брак, била је готова да буде попустљива према малим слабостима свога будућег мужа; она би му опростила чак и кад би ставио сву своју имовину на коцку (дакако, не да је изгуби, већ само да — ризикује); опростила би му и да је неки Дон Жуан; али да се он толико одушевљава за поштанске марке, та помисао јој није ни долазила на памет. Ужасно! Такав један муж, који сецка на парчиће неке лепљиве папириће и помоћу њих са смешном брижљивошћу ређа марке и то такве, које се не могу залепити ни на најобичније писмо. Доиста човек мора да се нервира на такву ствар! Госпођа Кимодан сигурно би делила одушевљење свога мужа, кад би он био неки велики истраживач или официр вишег чина са лепом униформом.

Међутим... господин Кимодан још увек је безуспешно тражио своје фалцове за лепљење марака. Он је већ претурио све фијоке и све кутије; погледао је чак и у корпу за неопран веш. И тада му сину помисао: да није можда његова жена намерно сакрила фалцове?! Знао је он да би било зло, ако би њу питао. Није му остајало ништа друго но да кришом прегледа фијоке и у спаваћој соби. Али, фалцова ни ту није било!

Али, зато у једној од тих фијока било је нешто важније, много важније: читав један пакет љубавних писама адресираних на госпођу Кимодан, и при томе сва писана једним, те истим рукописом.

Ја се нисам преварио, кад сам рекао да би госпођа Кимодан поделила одушевљење неког великог истраживача или официра. Она га је заиста поделила са неким који је био и једно и друго. Господин Кимодан се уверио да га жена вара! Ово је за њега био велики ударац. А тај истраживач мора да ј е велики нитков!

Господин Кимодан је стајао сав изгубљен — са пакетом писама у руци. Од једном он задрхта! Његово колекционарско око запазило је нешто монструозно. У углу једне коверте била је залепљена једна марка, једна врло ретка марка, која му је чак недостајала и у збирци. Он је нервозно почео опет да прегледа пакет писама, али овог пута не са узбуђењем љубоморног мужа, већ са надом, и ако невероватном, да ли онај неваљалац није и на друга своја писма залепио тако скупопене марке. И дивнога ли чуда. Он је доиста то и учинио!

И сада, кад је господин Кимодан одлепљивао марке, није могао, упркос несрећи која га је снашла, сузбити у себи и један осећај блаженства.

НАШЕ МАРКЕ

ПРИГОДНО ИЗДАЊЕ ФРАНКО-МАРАКА О ПЕТОГОДИШЊИЦИ НР МАКЕДО- НИЈЕ

Решењем Министра пошта бр. 13218 од 23. VI. 1949 год. пуштена је у течај пригодна серија франко-марака изданих поводом прославе петогодишњице проглашења НР Македоније. Серија се састоји од 3 вредности:

- 3,— дин. црвена,
- 5,— дин. плава,
- 12,— дин. лиласто-смеђа.

12 $\frac{1}{2}$; гумирање бело. Облик марака ус-
праван правоугаоник вел. 29/35 мм.

Висина накладе званично није објав-
љена, што до сада није било уобичајено,
а ни сада нема никаквог нарочитог о-
правдања. Међутим, приватно се сазнаје
да је висина накладе прве две вредности
300.000, а треће 100 хиљада комплетних
серија.

Марке ове емисије пуштене су у течај
2. августа, а биће у продаји до 1 октобра
1949. Франкатурну важност имају до 1
новембра 1949.

Цртежи на појединим вредностима су
различити. Вредност од 3,— дин. сим-
болише почетак борбе македонског наро-
да за ослобођење; на вредности од 5,—
дин. симболисана је привредна изградња
републике, а на вредности од 12,— дин.
цртеж приказује грб НР Македоније. И-
дејне цртеже за ове марке израдио је
Сретен Грујић, графичар из Београда, а
марке су штампане у Заводу за израду
новчаница у Београду. Начин штампе: ба-
кротисак у растеру; зупчање чешљасто

Организовани филателисти (уписани
до 1. VII.) добили су по 5 серија марака
овог издања.

ПРИГОДНО ИЗДАЊЕ АВИОНСКИХ МАРАКА О ПЕТОГОДИШЊИЦИ НР МАКЕДОНИЈЕ

Решењем Министра пошта бр. 22987
од 12. VIII. 1949. пуштена је у течај еми-
сија пригодних авионских марака изданих
о прослави петогодишњице постојања НР

Македоније. За марке овог издања употребљене су пригодне франко марке издане поводом исте прославе и претискане силуетом малог авиона и натписом „АВИОНСКА ПОШТА“. Са овим претиском прештампане су све три вредности пригодне франко-серије, тако да се и пригодна серија авионских марака састоји од 3 вредности истог облика и са истим цртежима. Претисак авиона налази се у горњем делу марке на месту где цртеж оставља празан простор, а претисак „АВИОНСКА ПОШТА“ налази се у доњем делу марке, изнад натписа ФНР ЈУГОСЛАВИЈА. Претисак је у тамно-плавој боји на вредностима од 3 и 12 д., а у тамно-црвеној на вредности од 5 дин. Претисак „АВИОНСКА ПОШТА“ на све три вредности је у латиници.

Марке овог издања пуштене су у промет 25. VIII, а важиће за франкирање до 25. XI 1949 год.

Висина накладе и овог издања није званично објављена, а према незваничним обавештењима износи 40.000 комплетних серија.

Како су за ово издање употребљене марке пригодне франко-серија и прештампано 40.000 серија, висина накладе франко-марака смањена је од 100.000 на 60.000 комплетних серија.

Организовани филателисти (учлањени до 1. VIII) могли су добити од марака овог издања само по једну комплетну серију.

ПРИГОДНО ИЗДАЊЕ ФРАНКО-МАРАКА ПОВОДОМ 75-ГОДИШЊИЦЕ СВЕТСКОГ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА

Решењем Министра пошта бр. 19272 од 23. VI. 1949. и накнадним решењем бр. 22989 од 12. VIII. 1949. пуштена је у промет емисија пригодних марака поводом 75-годишњице Светског Пошт. Савеза. Серије ове емисије састоје се од 3 вредности:

- 3,— дин. црвена,
- 5,— дин. плава,
- 12,— дин. смеђа.

Цртежи на маркама симболички приказују поштански саобраћај на целом свету. Идејни нацрти узети су од Александра Јовановића, студента уметности и Сретена Грујића, графичара, оба из Београда, чији су радови награђени по расписаном конкурс. Цртеже за марке је прерадио Сретен Грујић.

Марке су штампане у Заводу за израду новчаница у Београду. Начин штампања: бакротисак у растеру; зупчање чељасто; гумирање бело. Прва и трећа вредност су облика усправног правоуга-

оника, вел. 29/35 мм., а друга је облика положеног правоугаоника вел. 35/29 мм. Цртеж на вредностима од 3 и 12 дин. је исти и претставља земљину куглу, затим пароброд, локомотиву и авион и приказује подручје делатности Светског Пошт. Савеза и данашња средства за пренос поште. Цртеж на вредности од 5 дин. претставља дилижанс са четворопрегом, затим локомотиву, авион и писмо и приказује развој средстава за пренос поштанских пошиљака од оснивања Светског Пошт. Савеза до данас.

Марке ове емисије пуштају се у саобраћај 8. септембра, а биће у продаји до 7. XI. 1949. Франкатурну важност ће имати до 7. XII. 1949.

Висина накладе ових марака такође није објављена и тај податак о овој емисији препуштен је разним нагађањима. Према тим нагађањима висина накладе је 100.000 серија.

Организовани филателисти добиће само по две комплетне серије марака.

ПРИГОДНО ИЗДАВАЊЕ ФРАНКО-МАРАКА ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ ПРВЕ ЖЕЉЕЗНИЦЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИМ ТЕРИТОРИЈАМА

Поводом стогодишњице прве жељезнице, која је прошла југословенским земљама, тада још под туђинском влашћу, припрема се и биће пуштена у течај једна пригодна серија франко-марака од 3 вредности. Номинална вредност серије биће 20,— д., а састојаће се од 3,—, 5,—, и 12,— дин.

ИЗДАЊА ЗА ЗОНУ Б СЛОБОДНЕ ТЕРИТОРИЈЕ ТРСТА

РЕДОВНО АВИОНСКО ИЗДАЊЕ.

Наша војна управа у зони Б слободне Територије Трста пустила је у течај нову серију редовних авионских марака, која се састоји из 7 вредности:

- 1,— лира плаво-зелена (издато 125.000)
- 2,— лире црвено смеђа (издато 125.000)
- 5,— лира плава (издато 125.000)
- 10,— лира љубичаста (издато 100.000)
- 25,— лира светло-смеђа (издато 85.000)
- 50,— лира масл.-зелена (издато 75.000)
- 100,— лира затв.-љубичасто-смеђа (издато 50.000).

Вредности од 1,5 и 25 лира облика су положеног правоугаоника вел. 19/30 мм., са цртежом рибара, који извлаче из мора мрежу са рибом, док се на пучини види хидроавион. У горњем десном углу налази се ознака вредности, а у доњем делу марке, дуж целог цртежа, на затвореној подлози налази се натпис S. O. TRSTA VUJA.

Натписи су у латиници на нашем језику код 1 и 5 лира, а на италијанском на 5 лира.

Вредности од 2, 10 и 50 лира облика су усправног правоугаоника вел. 30/19 мм. са сликом истарског сељака, који гони магарца са товаром и посматра авион, чији се цртеж налази у горњем левом углу марке.

У горњем делу марке, у једном водоравном реду, налази се натпис: ЗРАЧНА ПОШТА, а испод тог натписа, у десном горњем углу је ознака вредности. У дну марке, такође у једном водоравном реду, налази се натпис S. O. TRSTA VUJA. Натписи су у латиници, код 2 и 50 лира на нашем језику, а код 10 лира на италијанском.

Вредност од 100 лира има облик положеног правоугаоника вел. 25/40 мм. са сликом белог голуба у лету између хелебарда — симбола града Трста. У десном горњем углу је ознака вредности, а у дну марке, у једном водоравном реду дуж целе слике, налази се натпис државе и врста поште, као и на претходним маркама. Натпис је на италијанском језику.

Номинална вредност целе серије износи 193 лире.

Марке ове емисије штампане су у Љубљани, у штампарији Људске правнице, а перфориране у Београду, у Заводу за израду новчаница. Зупчање чешљаство 11¹/₂; гума је бела.

ПРОВИЗОРНА ИЗДАЊА ФРАНКО И ПОРТО-МАРАКА ЗА ЗОНУ Б — СТТ.

У вези са увођењем динарске валуте у зони Б Слободне територије Трста наша војна управа пустила је у промет и нове поштанске марке у динарској монети. У промет је пуштена франко и порто серија, за које су употребљене редовне франко и порто марке ФНРЈ Југославије и прештампане натписом STT — VUJA. Претисак је на појединим вредностима у плавој, а на појединим у црвеној боји. Од марака франко-серије прештампане су ове вредности: 0,50, 1,—, 2,—, 3,—, 4,—, 5,—, 12,—, 16,— и 20,— дин., а од марака порто серије: 0,50, 1,—, 2,—, 3,— и 5,— дин. Укупна номинална вредност обе серије износи 84,— дин.

Б. Мрђа

ГРЕШКЕ И СПЕЦИЈАЛНОСТИ ЕМИСИЈЕ О ПЕТОГОДИШЊИЦИ НР МАКЕДОНИЈЕ, ФРАНКО И АВИОНСКОГ ИЗДАЊА

Издање о петогодишњици НР Македоније поред типичних грешака у плочи има и других специјалитета у погледу боје и папира.

Типичне грешке плоче, које се јављају на сваком табаку:

а) Код вредности од 3,— дин.:

3 и 5 марка у табаку имају танку црту од копља према слову „И“ у доњем десном углу; — 9 марка има водоравну црту преко ознаке вредности („3“).

б) Код вредности од 5,— дин.:

23 марка у табаку има танку косу црту изнад десне руке радника према бројци године; — 17 марка има тачку изнад леве руке радника; — 3 и 8 марка имају плаве црте преко белог руба марке.

в) Код вредности од 12,— дин.:

4 марка има изнад слова „Е“ краћу дебљу црту (у виду акцента) — најтипичнија грешка; — 8 марка има белу тачку испод бројке „9“ у „1949“; — 9 марка има танку црту од заставе према бројци „9“ у години; — 11, 12 и 16 марка имају тачке код ловоровог венца лево више према углу.

Поред ових типичних грешака налазе се разлике у тоновима боја: код 3,— д. светло-црвена, црвена и затворено-црвена а код 5,— д. светло-плава, плава и затворено-плава, али су нарочито упадљива два тона боје, који се могу сматрати стварном разликом у боји: код 3 дин. црвена и светла мутно-црвена, а код 5 д. плава и светла мутно-плава.

Код папира се видно запажају две врсте: дебљи и тањи. На обе врсте папира штампане су све три вредности. Гума је бела, али се на први поглед добија утисак да постоје две врсте гуме, бела и жућкаста. Пада у очи да се та жућкаста гума јавља само код танког папира, што је у ствари баш последица провидности тога папира, јер боја марке, која се провиди, даје тај други тон боји гуме.

С обзиром да је авионско издање прештампано франко издање, то се и горње грешке и разлике у боји и гуми појављују и код свих вредности овог издања. Поред тога ова емисија обилује и грешкама у претиску самог авиона, где су оста-

ле извесне беле мрље или црте и др., као и у претиску „АВИОНСКА ПОШТА“, где је притисак негде потпуно јасан и добар, а негде пак нејасан, са светлијом бојом и slabим словима. Обично је овај претисак јаснији у првим редовима, а слабији што се иде на ниже.

Овако слаби претисци велики су недостатак ове емисије, јер ће се код евентуалне појаве фалсификата тешко моћи имати сигуран критеријум шта се има сматрати оригинал, а шта је фалсификат.

Драг. М. Раичевић

НОВЕ МАРКЕ

Абисинија

1) Пригодна серија од 5 вредности, издата о осмогодишњици рестаурације царства. Све су марке са сликом негуса и његове супруге. Натписи на два језика. Издате вредности: 20 с. плава, 30 с. неранцасто-жута, 50 с. анилинско-црвена, 80 с. зелена и 1 д. црвено-неранцаста.

2) Пригодна серија издата за изложбу 1949. године, од 5 вредности са доплатком: 8 + 8 с., 12 + 5 с., 30 + 15 с., 70 + 70 с. и 1 долар + 80 с.

Алжир

1) Нова вредност од 5 фр. из серије порто-марака из 1947. г.

2) Пригодна марка од 25 фр. издата у спомен 75-годишњице Светског Пошт. Савеза. Слика облика положеног правоугаоника претставља групу људи разних раса.

Ангола

Серија франко-марака од 7 вредности: 20 с. плава (река Кјумба), 40 с. маслинаста (Педрас Неграс), 50 с. смеђа (поглед из ваздуха на варош Луанду), 2,50 А. ултрамаринска (Са да Бадејра), 3,50 А. зелено-маслинаста (Мосамедес), 18 А. затворена-зелена (река Кубал) и 50 А. зелена (Браганца-каскаде).

Аргентина

Спомен марка од 1 пеза; у облику положеног правоугаоника, са натписом у дну марке JURA DE LA CONSTITUCION, са сликом (главе) слободе у кружном оквиру у средини марке, а са десне и леве стране симболи индустрије, технике, науке и привреде; глава у лиластој, остало у карминастој боји.

Аустрија

1) 9. VIII. пуштена у течај спомен-марка од 30 гр. лиласта са сликом Св. Гебхарда, бискупа и заштитника Форалберга о 1000-годишњици његовог рођења.

2) 17. VIII. издата је добротворна серија у корист репатрираца и ратних заробљеника, од 4 вредности: 40 — 10 гр. жуто-смеђа/жита (печат из 1230. год.), 60 — 15 гр. смеђа/јасно-црвена (грб из 1450. г.), 1 ш. — 25 гр. затворено-плава/црвена (грб из 1600. године) и 1,60 ш. — 40 гр. тамно-зелена/јасно-црвена (грб од 1945).

Африка Екваторијална Француска

Марка за ваздушну пошту од 25 фр. зелена, издата у спомен 75-годишњице Светског Пошт. Савеза, са сликом глобуса и урођеницима.

Африка Западна Француска

Марка за ваздушну пошту од 25 фр., у плавој, зеленој, смеђој и црвеној боји; са истом сликом и натписима као код А. Е. Ф. (Африке Екват. Француске), само у сврху марке »AFRIQUE OCCIDENTALE' FRANÇAISE«.

Бахама

Приликом 300-годишњице постојања ове енглеске колоније издата је једна јубиларна серија марака од 16 вредности: $\frac{1}{2}$, 1, $1\frac{1}{2}$, 2, $2\frac{1}{2}$, 3, 4, 6, 8, 10 с.; 1; 2; 3; 5, 10 ш. и 1 пфд.

Белгија

1) 13. VI. пуштена у течај серија од 9 марака са претиском нових вредности: 5 на 15 с., 5 на 30 с., 5 на 40 с., 20 на 70 с., 20 на 75 с., 10 на 65 + 35 с., 40 на 90 + 60 с., 80 на 1,35 + 1,15 фр. и 1,20 фр. на 3,15 + 1,85 фр.

2) 15. VII. издата пригодна марка од 1,75 фр. мрка, са сликом Св. Мадлене из триптика Жерарда Давида, у хелиографији.

Бразилија

1) Марка за ваздушну пошту за спомен на председника Рузвелта од 3,80 с., плава, сечена.

2) Иста марка у блоку, на папиру са и без водознака. Величина блокова 85 : 110 мм. Натписи на рубу блока »Franklin

Delano Roosevelt, Presidente de Honra, in Memoriam' Voto do V Congresso da Uniao Postal das Amerikase Espanha».

Бугарска

1) Марка за ваздушну пошту од 50 л., издата у спомен 7. филателистичког конгреса у Плевни, одржаног 26. и 27. VI. 1949.; боја чоколадаста; зупч. 11 $\frac{1}{2}$.

2) Две марке жалости за Г. Димитровом: од 4 л. смеђа, облика положеног правоугаоника, са сликом покојника у оквиру са заставама, са годинама 1882 (рођења) и 1949 (смрти); натписи ћирилицом; — од 20 л. плава, облика усправног правоугаоника, са сликом Димитрова, са датумом смрти 2. VII. 1949; натписи латиницом.

Валис и Футуна

1) Марка за ваздушну пошту од 10 фр., издата у спомен 75-годишњице Светског Пошт. Савеза, у плавој, плаво-зеленој, смеђе-лиластој и зеленој боји; слика и натписи као код А. Е. Ф., само у врху слике натпис »WALLIS ET FUTUNA«.

2) Две марке за ваздушну пошту Нове Каледоније од 50 и 100 фр., великог формата, издате су са тамно-плавим претиском »WALLIS ET FUTUNA«.

Данска

1) О стогодишњици данског устава издана је једна марка од 20 Ое. смеђа.

2) Допунска франко-марка од 40 Ое. плава, са сликом краља Кристијана IV.

Индија Португалска

Серија од 8 вредности, са сликом девице Фатиме са венцем од ружа око склопљених руку и са круном на глави, са нежним бојама на свима маркама: 1р. светло-плава, 2 р. светло-смеђа, 8 р. светло-љубичаста, 2 Т. светло-зелена, 9 Т. светло-неранцаста, 3 р. светло-жута, 5 р. светло-маслинаста и 9 р. ружичаста.

Индија Француска

Марка за ваздушну пошту од 6 фенона, боје кармин-ружичасте, издата у спомен 75-годишњице Светског Пошт. Савеза; слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке »ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DANS L' INDE«.

Индокина

Марка за ваздушну пошту од 3 п. у плавој, љубичасто-плавој, зеленој и црвеној боји; издата у спомен 75-годишњице Светског Пошт. Савеза; слика и натписи као код А. Е. Ф., само у врху марке натпис »INDOCHINE«.

Исланд

Добротворна серија од 5 вредности: 10 + 10 А. зелена (дете у постељи), 35 + 15 А. црвена (милосрдница са дететом), 50 + 25 А. чоколадаста (милосрдница над постељом болесника), 60 + 25 А. плава (старац са милосрдницом), 75 + 25 А. плава (брод за спасавање на мору).

Јапан

1) За „дан деце“, 5. мај, била је издана једна марка од 5 јена у више боја, са сликом једне детиње главе.

2) Иста слика употребљена за блок од 20 незупчаних марака, издат у Инујами приликом специјалне изложбе „ДЕТЕ“.

3) Спомен марка од 8 јена, зелена, издата о 75-годишњици токиске опсерваторије.

4) Спомен марка од 8 јена плава за спомен реорганизације Министарства П. Т. Т.

5) Франко-марке: 3 јена (лов на китове), 20 јена (пошумљавање), 30 јена (писмоноша).

6) Марка од 20 јена плава, у облику блока, издата приликом изложбе П. Т. Т. у Токију, са сликом антенског стуба и звезде.

ЈУЖНА АФРИКА.

Две спомен марке са истом сликом по 1 $\frac{1}{2}$ д., са енглеским и африканским натписима, издате за успомену на приспеће, пре 100 година, првих емиграната у Порт-Натал. Слика претставља брод на једра у луци. Боја марака смеђа.

КАМЕРУН.

Марка за ваздушну пошту од 25 фр. у црвеној, смеђој, зеленој и плавој боји; издата у спомен 75-годишњице Светског Пошт. Савеза; слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке »CAMEROUN«.

КАНАДА.

Спомен марка од 4 с. пурпурна; издата о прослави 200-годишњице од оснивања града Халифакса; с натписом у дну марке HALIFAX.

ЛИХТЕНШТАЈН.

1) Приликом 250-годишњице, од како је лихтенштајнски кнез Јохан Адам задобио грофовство Шеленберг, издата је пригодна серија од 3 марке: 20 р. с изгледом галерије коју је основао кнез Ханс Адам, 40 р. са историским црквеним тргом у Бендерну, од 1,50 са сликом кнеза Ханса Адама.

2) 6. VIII. издан је пригодан блок поводом 5. лихтенштајнске изложбе марака, на коме су 3 марке које су сада у течају, само са промењеним бојама: 10 рп. маслинаста, 20 рп. лиласто-црвена и 40 рп. плава; незупчане, на папиру белом са мрким и зеленим кончићима.

ЛУКСЕМБУРГ.

Садања серија франко-марака допуњена је са 4 нове вредности: 15 с., 1,60 фр., 6 фр. и 8 фр.

МАДАГАСКАР.

Марка за ваздушну пошту од 25 фр. у црвеној, смеђе-лиластој, зеленој и плавој боји; издана у спомен 75-годишњице Светског поштанског Савеза; слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке „MADAGASCAR“.

МАЂАРСКА.

1) За 2. конгрес Светског удружења синдиката, издана је серија марака израђених на папиру са водознаком, у две боје, зупч. 12:12¹/₂, са сликом групе радника са једном црвеном заставом: 30 фил. смеђа и црвена, 60 фил. ружичаста и црвена и 1 фор. плаво-љубичаста и црвена.

2) 31. VII. пуштена у течај спомен-серија о 100-годишњици смрти песника Шандора Петефија, састављена од 3 вредности 40 фил. љубичаста, 60 фил. црвена и 1 фор. плава; са сликом песника.

МАРОКО ФРАНЦУСКИ.

1) Спомен марка од 10+5 фр., издана о 75-годишњици Светског Пошт. Савеза, са сликом писмоноше на коњу и газеле у трку; боја оквира чоколадаста, средњег дела црвена.

2) Добротворна марка од 10+10 фр. црвена, са сликом подофицира колонијалне војске и заставника-урођеника; вишак у корист социјалног старања у војсци. Величина издања 100.000 сер.

НЕМАЧКА.

1) За Баден, Виртемберг и Рајнски Палатинат: Пригодне марке о прослави 200-годишњице од рођења Ј. В. Гете-а, немачког песника: 10+5 пф. зелена, 20+10 пф. црвена и 30+15 пф. плава; са разним песниковим сликама у медаљону у средини слике; са натписом у врху слике „1749. GOETHE. 1949.“. За све три покрајине исте слике.

2) У Совјетској зони истим поводом (о прослави 200-годишњице Гете-овог дана рођења — 20. VIII.) издата је серија марака од 5 вредности са доплатком: 6+4 пф. тамно-љубичаста, 12+8 пф. сепија, 24+16 пф. смеђа, 50+25 пф. сиво-

плава и 84+36 пф. маслинаста. Марке су са разним Гете-овим сликама; израђене у офсету, на папиру са водознаком.

3) Уз серију под 2) издат је и један спомен блок од 50+450 пф., величине 105:105 мм. Величина слике 22¹/₂:27¹/₂ мм.; са факсимилом Гете-ова потписа. Вишак одређен за обнову Гете-ова града Вајмара.

НОВА КАЛЕДОНИЈА.

Марка за ваздушну пошту од 10 фр. у плавој, зелено-плавој, смеђој и црвеној боји; издана у спомен 75-годишњице Светског пошт. Савеза. Слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке „NOUVELLE CALEDONIE & DEPENDANCES“.

ОКЕАНИЈА.

Марка за ваздушну пошту од 10 фр. у плавој боји, издата о 75-годишњици Светског Пошт. Савеза. Слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке „ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'OCEANIE“.

ПОЉСКА.

Приликом радничког конгреса у Варшави, 22. маја, пуштене су у течај 3 спомен марке: 3 зл. карминаста, с натписом у луку „SOCJALIZM“, са трудбеницима испод њега; 5 зл. плава, с натписом „PRACA“ и са радником са чекићем у уздигнутој руци; 15 зл. зелена, с натписом „POKOJ“ и са трудбеницима, који су се упутили к њему. Све су марке положеног правоугаоника и имају натпис у врху слике „III (VIII) KONGRES-ZWIAZKOW ZAWODOWYCH. MAJ. 1949“.

РУМУНИЈА.

Спомен серија на 75-годишњицу Свет. Пошт. Савеза састоји се из 2 вредности: 20 леја мрко-наранџаста, са сликом земаљске кугле и поштанског рога; 30 леја плава, са локомотивом и запрегом крилатог коња у трку.

РУСИЈА.

1) Спомен серија о 150-годишњици рођења великог руског песника А. С. Пушкина, састављена од 5 вредности: 25 коп. црна и плаво-црна, са песниковом сликом из 1882. године; 40 коп. љубичаста и црвена са сликом Пушкина међу пријатељима; 40 коп. црно-плава и смеђа, са сликом песника из 1872. године; 1 руб. сепија и плаво-зелена, са сликом Пушкиновог дома, сада музеја; 2 руб. сепија и плава, са сликом песника међу пријатељима. На маркама од 40 коп. и од 2 руб. су привесци са једним пасажом из „Пи-

сма Децембристима": „Другови, будите сигурни, звезда среће се може родити, Русија ће се пробудити и наша имена биће исписана на рушевинама деспотске власти“.

2) Поводом отварања сверуске јубиларне изложбе Пушкинове издат је у јулу један блок (незупчан) са 4 марке (2 по 25 коп. и 2 по 40 коп.).

3) Две вредности од 25 и 50 коп. са сликом великог научника В. Р. Виљамса.

4) За допуну серије франко-марака, сада у течају, издато је 5 вредности: 15 к. мрка и маслинаста, са сликом минера; 20 коп. зелена, са сликом жетелице; 25 коп. плава, са сликом pilota, 30 коп. чоколадаста, ас сликом научника над микроскопом и 50 коп. плава.

САН МАРИНО.

1) Серија марака за ваздушну пошту, за успомену Гарибалдијевог бегства пре 100 година из Сан Марина, састављена из 5 вредности: 2, 3, 5, 25 и 65 лира. На слици су Гарибалди и његова жена на коњу на стеновитој стази ка Монте Титану.

2) За „ДАН МАРКЕ“ издате су 2 марке: од 1 и 2 лире са претиском „Giornata Filatelica San-Marino — Riccione 28-6-1949.“

СИРИЈА.

1) О 75-годишњици Светског Пошт. Савеза издате су 2 франко марке: од 12,50 п. љубичасто-сива и 25 п. плава, и 2 марке за ваздушну пошту: од 12,50 п. лиласта и 50 п. зелено-плава.

2) За успомену на државни удар од 30. III. 1949. издате 2 марке са сликом пуковника Хусни-Ел Заима: франко марка од 25 пиј. плава и марка за ваздушну пошту од 50 п. чоколадаста.

СОМАЛСКА ОБАЛА.

Марка за ваздушну пошту од 30 фр. у плавој, плаво-зеленој, смеђој и жуто-зеленој боји, издата о 75-годишњици Светског Пошт. Савеза. Слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке „COTE FRANÇAISE DES SOMALIS“.

СТ. ПИЈЕР И МИКЕЛОН.

Марка за ваздушну пошту од 25 фр. у плавој, смеђој, зеленој и црвеној боји, издата о 75-годишњици Светског Пошт. Савеза. Слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке „ST. PIERRE ET MIQUELON“.

ТОГО.

Марка за ваздушну пошту од 25 фр. у црвеној, смеђе-лиластој, зеленој и плавој боји, издата о 75-годишњици Свет-

ског Пошт. Савеза. Слика и натписи као код А. Е. Ф., само натпис у врху марке „TOGO“.

ТУНИС.

1) Нова вредност серије франко-марака од 16 фр. затворено-црвена.

2) Добротворна марка у корист дечије помоћи од 25+50 фр. зелена, са сликом детета које спава у постељи.

ТУРСКА.

Пригодна серија за „ДАН ФЛОТЕ“, састоји се од 6 марака: 5 к. љубичаста, са сликом једне турске галере; 10 к. сепија, са сликом фрегате „Махмудије“; 15 к. ружичасто-лиласта, са сликом старе крстарице „Хамидије“; 20 к. плава, са сликом подморнице „Сакарија“; 30 к. шкриљаста, са сликом модерне крстарице „Јавуз“; 40 к. бронзано-зелена са спомеником Хајрудину Барбароси, врховном команданту турске силе на мору, умрлом 1546. године. Све су марке израђене код Курвоазије-а у Швајцарској на влакнастом папиру, зупч. 11¹/₂. Штампано 200.000 серија.

ФЕЗАН.

Франко марке, 11 вредности: 1 фр. мрко-црна и 2 фр. ружичасто-лиласта са сликом оазе Ђерма; 4 фр. смеђа и 5 фр. зелено-жута са сликом гробнице племена Бени-Кетав; 8 фр. плава, 10 фр. сепија, 12 фр. тамно-маслинасто-зелена са сликом бунара Горде; 15 фр. црвена и 20 фр. мрко-црна са сликом пуковника Колона Д'Орнана; 25 фр. плава и 50 фр. опекаста са сликом генерала Леклерка, са једном географском картом, на којој је трасиран пут од тврђаве Лами, преко Туниса ка Берхтесгадену.

ФИНСКА.

Средином јула издата је спомен серија о 50-годишњици постојања радничких задруга од 2 вредности: 5 Mk. зелена са сликом жене са светлећом буктињом и 15 Mk. црвена са сликом радника са чекићем.

ФРАНЦУСКА.

1) Франко марка од 40 фр. затворено-зелена, облика положеног правоугаоника, са сликом долине Маса у Арденима.

2) Авионска од 200 фр. затворено-зелена са изгледом Бордо-а и од 300 фр. љубичаста, са изгледом Лиона.

3) Спомен марка од 12 фр. сиво-црна, облика усправног правоугаоника, издата о 250-годишњици смрти Жана Расина.

4) Франко марка од 25 фр. плава, бела и црвена, издата у знак француско-американског пријатељства; на слици су заставе американска и француска.

5) За спомен 600-годишњице присаједињења Дофината Француској издата је једна марка од 12 фр. мрке боје.

ХОЛАНДИЈА.

1) 11. VII. пуштене су у течај 2 франко марке са сликом краљице Јулијане: 10 с. жуто-смеђа и 1 г. црвена. На првој је краљичин портрет на једнобојној основи са монограмом J. R. (Juliana Regina) са круном; на гулденској вредности је основа од финих укрштених линија.

2) Серија марака Црв. Крста, у продаји од 1. VIII. до 30. IX., састоји се од 4 вредности: 2+3 с. сива, 6+4 с. смеђа, 10+5 с. плава, 30+10 с. мрка, са сликом сунцокрета, према којој с пружају једна бела и једна црна рука; сунцокрет у жутој боји. Доплатак у корист холандског Црв. Крста и Соц. помоћи у Индонезији.

ЧЕХОСЛОВАЧКА.

Две провизорне марке за ваздушну пошту са црним претиском: 1 кр. на 1,50 кр. плава и 30 кр. на 50 кр. плава. Претисци су извршени у дубокотиску; старе вредности поништене двома хоризонтним цртама дугим 8 мм.

ПРАВИЛА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

I. Име, печат, подручје, седиште Савеза.

Члан 1

Име: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ.

Печат: Округао са именом Савеза, а у средини монограм од уплетених иницијала имена Савеза СФС.

Подручје деловања Савеза: територија Народне Републике Србије.

Седиште: Београд.

II. Задатак и средства.

Члан 2

Задатак Савеза је:

а) да окупи филателисте НР Србије ради лакше набавке марака и других поштанских вредносница, стручних филателистичких дела, листова, албума и других филателистичких потреба;

б) да у земљи пропагира стручно скупљање поштанских вредносница унапређујући тиме и олакшавајући упознавање разних наука: географије, историје, историје уметности, графичке и друге уметности, и развијајући смисао за лепоту, уредност, економију и штедњу;

в) да преко стручних листова целог света, као и личним дописивањем са члановима страних филателистичких организација пропагира према интенцијама нашег Министарства пошта и других надлежних установа наше марке у иностранству и да путем наших марака упознаје иностранство са народно-ослободилачком борбом, са изградњом социјализма у земљи, као и са природним лепотама и кул-

турним тековинама и са свим другим важним моментима из живота ФНРЈ Југославије;

д) да стави на расположење стручне филателисте, своје чланове, Министарству пошта по свим питањима о маркама и другим поштанским вредносницама, као и при оснивању и одржавању поштанског музеја и изложба.

Члан 3

Савез ће постизавати своје одређене задатке:

а) одржавањем редовних састанака филателиста;

б) издавањем стручног листа, књига, брошура, каталога и других разних филателистичких потреба;

в) сарадњом и другим и страним филателистичким часописима;

г) одржавањем предавања о филателији;

д) сарађивањем и другим филателистичким организацијама у ФНРЈ и у иностранству, а уз сагласност Бироа за филателију при Министарству пошта;

ђ) приређивањем земаљских и локалних филателистичких изложба;

е) организовањем размене марака између чланова.

Члан 4

Целокупан рад Савеза са иностранством предвиђен чл. 2 и 3 ових правила одвијаће се према упутствима и уз сагласност Бироа за филателију при Министарству пошта.

Члан 5

Савез ће добијати материјална средства од чланарине, добровољних прилога и чистог приноса од приредаба.

III. Чланство

Члан 6

Чланови Савеза су: редовни, помажући, добротвори, почасни, ванредни, привремени, дописни и омладинци.

Редован члан може постати свако лице, које ужива грађанска права и бави се скупљањем поштанских марака и других поштанских вредносница и живи на подручју НР Србије.

Помажући члан постаје оно лице, које ужива грађанска права, а унапред плати и обавезе се да ће плаћати годишњи износ од 15 месечних чланарина редовног члана.

Добротвор Савеза постаје лице, које ужива грађанска права и уплати једном за свагда најмање износ, који одговара 15-годишњој чланарини редовног члана.

Почасно чланство додељује се лицима, која су стекла нарочите заслуге за филателију.

Ванредни чланови могу бити страни поданици, који су настањени и док живе на подручју НР Србије.

Привремени чланови могу бити филателисти из других народних република ФНРЈ, у којима не постоје филателистичке организације, а уживају сва грађанска права.

Дописни чланови могу бити филателисти из иностранства.

Чланови омладинци могу постати непунoletна лица из НР Србије, која се баве филателијом, а навршила су 12 година живота.

Члан 7

О пријему чланова одлучује управни одбор на писмену молбу лица, које жели да постане члан.

Непримљено лице има право жалбе наредној главној скупштини.

У писменој молби мора свако лице изјавити да ужива сва грађанска права. Овај се услов неће захтевати од ванредних и дописних чланова.

Омладинци могу се примити у чланство на основи писменог одобрења родитеља или старатеља.

Члан 8

Чланство престаје: добровољним иступањем или смрћу, брисањем или искључењем.

Управни одбор може брисати члана, који најкасније 8 дана пре главне скуп-

штине није платио дужну чланарину или друга потраживања Савеза.

Управни одбор ће искључити члана, који својим радом шкоди интересима Савеза, који је изгубио грађанска права или за кога се докаже непоштено филателистичко пословање.

Брисаноме или искљученом члану управни одбор ће на његов захтев издати писмено образложење, против кога има такво лице право жалбе без одгодне моћи наредној скупштини.

Члан 9

Чланови су дужни чувати углед филателистичког покрета, радити у духу ових правила, плаћати уредно чланске доприносе и извршавати одлуке друштвених органа.

Сви чланови имају да похађају филателистичке састанке, да се служе савезном стручном књижицом и да користе сва остала права која произлазе из чланства, а активно и пасивно право гласа уживају само редовни и привремени чланови у својим подружницама, које их преко изабраних делегата пуноважно заступају на скупштинама Савеза.

IV. Органи Савеза.

Члан 10

Органи Савеза су: главна скупштина, управа (управни и надзорни одбор) и часни суд.

Члан 11

Редовна главна скупштина одржава се једанпут годишње и то у првом тромесечју сваке године, а сазива је управни одбор најмање месец дана пре заказаног дана састанка скупштине уз објаву дневног реда и места где ће се одржати.

Скупштину сачињавају делегати, које бирају подружнице из редова свога чланства и то за сваких започетих 20 редовних чланова по једног делегата.

Скупштина расправља о извештајима одбора и часног суда, одлучује о разрешници управи, чланским доприносима и жалбама појединих чланова и подружница Савеза, бира нове органе Савеза; на предлог управног одбора бира почасне чланове и доноси закључке о свима осталим питањима, која су на дневном реду.

Скупштини могу подносити предлоге: управни одбор, надзорни одбор, часни суд, подружнице Савеза и поједини чланови и то писменим путем, тако да предлог стигне управном одбору најкасније 8 дана пре одржања скупштине.

Члан 12

Ванредну скупштину сазива управни одбор, када то сматра за потребно. Сазив ванредне скупштине може затражити и надзорни одбор или најмање једна трећина редовних чланова. У овом случају дужан је управни одбор сазвати у року од 20 дана од часа примљеног захтева. Ако то не учини, скупштину ће сазвати надзорни одбор.

Сазив ванредне скупштине мора се објавити најкасније 15 дана пре одређеног дана за скупштину, уз ознаку места и времена састанка и дневног реда.

Ванредна скупштина расправља само по дневном реду због којег је сазвата.

Члан 13

Редовне и ванредне скупштине могу правоваљано решавати, ако је присутна најмање половина редовних чланова, заступљених делегатима са пуномоћима, а доносе закључке простом већином заступаних чланова. Ако се гласови поделе на једнак број, сматра се да предлог није усвојен.

Ако скупштина нема потребног кворума, одлаже се за један час, када може правоваљано доносити закључке без обзира на број присутних чланова.

Члан 14

Управни одбор се састоји од: председника, потпредседника, два секретара, благајника, руковаоца размене, руководиоца омладинске секције, књижничара, уредника савезног стручног листа и највише десет одборника.

Ако који члан отпадне, одбор ће кооптирати новог члана.

Одбор се бира на годину дана.

Најмање три четвртине свих чланова управног одбора морају стално боравити у седишту Савеза.

Седнице управног одбора држе се најмање једанпут месечно.

Одбор може правоваљано доносити решење, ако је присутна најмање половина свих чланова одбора, а одлуке се доносе простом већином присутних чланова. У случају једнаке поделе гласова сматра се да предлог није усвојен.

Управни одбор врши све послове Савеза, одобрава и распушта подружнице, прима, брише и искључује чланове, те доноси потребне правилнике у духу ових правила.

Савез се правоваљано обавезује потписом председника или његовог заменика и секретара или благајника, односно њихових заменика.

Члан 15

Надзорни одбор састоји се од председника и 4 члана, врши целокупну контролу рада, нарочито новчаног пословања Савеза. У ту сврху прегледа пословање најмање једанпут годишње, а председник или од њега одређен члан може увек присуствовати седницама управног одбора без права гласа.

Надзорни одбор се бира на годину дана.

Ако који члан одбора отпадне, одбор ће кооптирати новог члана.

Најмање три члана одбора морају стално боравити у седишту Савеза.

Члан 16

Часни суд састоји се од председника и 4 члана, а бира га главна скупштина за годину дана.

Часни суд решава о споровима између чланова или подружница и савезне управе или подружница међусобно. Кад се часном суду поднесе писмена пријава, председник ће у року од 8 дана сазвати седницу суда за расправљање спора и на њу ће позвати све чланове часног суда и странке, које су у спору.

Свака странка има право да изузме једног члана часног суда и да на његово место предложи другог члана Савеза. У том случају предложени има једнака права као и изабрани чланови суда. Ако би био изузет председник, на његово место долази најстарији по годинама од преостала 4 члана часног суда.

Ако који члан часног суда отпадне, часни суд ће кооптирати новог члана.

Против одлуке часног суда може се изјавити жалба главној скупштини.

V. Подружнице.

Члан 17

У местима са најмање 20 редовних чланова оснивају се подружнице Савеза. Подружнице имају правну способност, а називају се „Подружница Савеза филателиста Србије“ (евентуално нарочито име).

У једном месту може бити и више подружница.

Подружнице делују у духу ових правила и по директивама управног одбора Савеза.

Чла 18

Задатак је подружнице да ради на што успешнијем остварењу циљева Савеза у своме месту.

Члан 19

Члан подружнице може постати само оно лице, које је савезни управни одбор примио за члана Савеза.

Члан 20

Органи подружнице су: главна скупштина, управа (управни и надзорни одбор) и часни суд.

Редовна скупштина подружнице одржава се једанпут годишње, а сазива је управни одбор, најмање 8 дана пре дана састанка уз објаву дневног реда. Поред осталог скупштина подружнице одређује висину посебних чланских улога за потребе подружнице.

Ванредну скупштину подружнице може сазвати и управни одбор Савеза, када то нађе за потребно.

Управни одбор се састоји од председника, секретара, благајника и 5 чланова одбора. Веће подружнице могу бирати и потпредседника и заменика секретара, заменика благајника и књижничара.

Подружнице се обавезују потписом свога председника и секретара или благајника. За њене обавезе Савез не одговара.

Надзорни одбор подружнице састоји се од 3 члана, а решава спорове између чланова подружнице и управе подружнице и између чланова међусобно. Против одлуке часног суда подружнице допуштена је жалба часном суду Савеза, чија је одлука коначна.

У погледу сазивања, рада и поступања главне скупштине, рада управног одбора и часног суда важе одговарајући прописи чл. 11, 12, 13, 14, 15 и 16 ових правила, уколико ова правила другојачије не прописују.

Члан 21

Подружница престаје, ако нема потребног броја чланова или ако је управни одбор Савеза распусти. У другом случају последња управа подружнице има право жалбе главној скупштини Савеза, која доноси коначну одлуку, а у међувремену рад управе подружнице мирује, а интересе чланства заступа Савез.

У случају престанка подружнице њезина имовина прелази у власништво Савеза.

Подружница престаје и у случају, ако то надлежна власт нареди.

VI. Измена правила и престанак Савеза.

Члан 22

Савез престаје, ако главна скупштина реши да се Савез распусти, или ако то нареди надлежна власт.

Члан 23

За промену правила потребна је дво-трећинска већина заступаних чланова, а за распуштање Савеза потребна је дво-трећинска већина свих чланова Савеза.

Члан 24

У случају распуштања Савеза његова се имовина предаје на чување Министарству пошта ФНРЈ.

Члан 25

Савез је правни наследник бившег Југословенског филателистичког Савеза у Београду, бившег Српског филателистичког друштва (пре рата С. Ф. клуба) у Београду, бившег Југословенског филателистичког клуба у Београду и бившег Филателистичког клуба „Евжен Дероко“ у Београду. Од примљене имовине Савез ће бити дужан да измири потраживања и дуговања, највише у висини примљене имовине тих организација онима, који се пријаве са захтевима у року од једне године од ступања на снагу ових правила.

— — —

Решењем Министарства Унутрашњих Послова НР Србије број 48911 од 20 јуна 1949 године одобрена су ова правила Савеза Филателиста НРС са седиштем у Београду и одобрено продужење рада овом Савезу по овим правилима.

С. Ф. — С. Н

20 јуна 1949 год.

Београд.

в. д. Начелника IV Одељења.

Владимир Цакић, с. р.

ПРЕГЛЕД КЊИГА И ЛИСТОВА

FILATELIJA — Загреб — бр. 6/7 за јуни-јули 1949. са садржајем: Нова југословенска издања; — Нове целине ФНР Југославије; — Осебине југословенских марака; — Изложба и оцена нацрта нових марака; — Р. Маркус: Авионске марке нове Југославије; — Д. Новак: Македонско издање из 1944 год.; — С. Манжелеј: Чему служи ПРИРУЧНИК? — П. Андерлић: Развој и напредак филателије у Словенији; — Основан је Савез филателиста Босне и Херцеговине; — М. Шомоћи: Нови видици и путеви у филателији; — Тамо амо по филателији; — Колико има филателиста на свету; — Нове марке; — Савезне и друштвене вести; — Разне вести; — Службене одредбе о новим издањима марака и целина; — Како су настала имена земаља на свету.

ФИЛАТЕЛИЈА излази месечно, као орган Филателистичког Савеза Хрватске, под уредништвом Драгана Новака.